

Verkferlar vegna áreiðanleikakönnunar

Þessir verkferlar eiga við við upphaf viðvarandi samningssambands (s.s. lánveitingar, leigusamninga) og veruleg einskiptisviðskipti (yfir 100 mkr) og skuldbreytingar á eldri lánum. Þeir eiga ekki við þá starfsemi Byggðastofnunar sem er ótengd hlutverki hennar sem fjármálastofnunar.

Samkvæmt áhættumati, stefnu og reglum Byggðastofnunar um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka samkvæmt lögum nr. 140/2018 ber Byggðastofnun að þekkja viðskiptavinum sína og framkvæma áreiðanleikakönnun þegar stofnað er til nýrra viðskipta.

Markmið áreiðanleikakönnunar er að leiða í ljós hver viðskiptavinur er og, í tilfelli lögaðila, hverjir fara með stjórn hans og eignarhald. Um áreiðanleikakönnun er fjallað í 1. mgr. 10 gr. laga nr. 140/2018 og reglugerð nr. 745/2019.

Einstaklingar skulu sanna á sér deili með viðurkenndu persónuskilríki með kennitölu og mynd og útvega Byggðastofnun afrit af því. Sama gildir um stjórnendur lögaðila í viðskiptum við stofnunina. Afrit af skilríkjum geta verið mynd af þeim þar sem greinist nafn, kennitala og mynd af viðkomandi.

Leggja skal fram vottorð úr fyrirtækjaskrá sem sýnir eignarhald lögaðila, eða heimila starfsmönnum Byggðastofnunar að afla slíks vottorðs.

Vottorð og afrit/ljósmynd af persónuskilríkjum skulu liggja fyrir áður en stofnað er til samningssambands, t.d. með útgáfu skuldabréfs.

Einfölduð áreiðanleikakönnun: Samkvæmt áhættumati er hætt á peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka metin lítil í rekstri Byggðastofnunar og er stofnuninni því heimilt að framkvæma einfaldaða áreiðanleikakönnun. Við einfaldaða áreiðanleikakönnun skal Byggðastofnun afla upplýsinga um og staðfesta þá þætti sem nefndir eru hér áður og í 1. mgr. 10. gr. laga um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, en heimilt er að aðlaga umfang eða tíðni þessara þátta að niðurstöðum áhættumats í samræmi við IV. kafla reglugerðar nr. 745/2019.

Aukin áreiðanleikakönnun: Byggðastofnun skal beita aukinni áreiðanleikakönnun samkvæmt 13. gr. laga nr. 140/2018 þegar um er að ræða viðskipti við einstaklinga, lögaðila, fjárvörslusjóði eða sambærilega aðila þegar viðkomandi er staðsettur í áhættusömu eða ósamvinnuþýðu ríki, samkvæmt lista sem FME birtir tilkynningaskyldum aðilum. Aukin áreiðanleikakönnun skal að lágmarki fela í sér að:

- a. afla aukinna upplýsinga um viðskiptamann og raunverulegan eiganda,
- b. afla aukinna upplýsinga um fyrirhugað eðli samningssambandsins,
- c. afla upplýsinga um uppruna fjármuna og uppruna auðs viðskiptamanns og raunverulegs eiganda,
- d. afla upplýsinga um tilgang fyrirhugaðra viðskipta eða þegar framkvæmdra viðskipta,
- e. afla samþykkis frá yfirstjórn áður en stofnað er til viðskipta eða til áframhaldandi viðskipta, ef til þeirra hefur verið stofnað nú þegar,
- f. hafa aukið reglubundið eftirlit með samningssambandinu með því að fjölga úttektum og þeim aðferðum sem er beitt við eftirlit og skoða sérstaklega óvenjuleg viðskiptamynstur,
- g. fara fram á að fyrsta greiðsla sé innt af hendi í nafni viðskiptamanns og af reikningi sem hann hefur sjálfur stofnað til í starfandi fjármálafyrirtæki sem sætir sambærilegum kröfum um áreiðanleikakönnun og kveðið er á um í lögum þessum.

Aukin áreiðanleikakönnun skal einnig framkvæmd þegar viðskiptavinur er í áhættuhópi vegna stjórn mála legra tengsla. Til þess hóps teljast þeir sem eru eða hafa verið háttsettir í opinberri þjónustu, nánasta fjölskylda þeirra og einstaklingar sem vitað er að eru nánir samstarfsmenn þeirra.

Sé viðskiptamaður eða raunverulegur eigandi í áhættuhópi vegna stjórn mála legra tengsla skulu tilkynningarskyldir aðilar, til viðbótar við venjubundna áreiðanleikakönnun:

- a. fá samþykki yfirstjórnar áður en stofnað er til samningssambands eða viðskipta eða þeim er haldið áfram,
- b. grípa til viðeigandi ráðstafana til að kanna uppruna auðs viðkomandi og uppruna þeirra fjármuna sem notaðir eru í samningssambandinu eða viðskiptunum,
- c. hafa aukið reglubundið eftirlit með samningssambandinu.

Vottorð og afrit af persónuskilríkjum skulu geymd með frumgögnum í lánapoka og afrit í skjalakerfi stofnunarinnar.

Stofna skal möppu í ONE, undir hverjum viðskiptavini, sem skal verða nefnd „Skilríki“.

Öflun gagna fer fram við útsendingu lánsloforðs og þau skulu liggja fyrir við útgáfu skuldabréfs eða viðauka. Greina skal frá því í umsjónarblaði viðkomandi láns hvort framkvæmd hafi verið áreiðanleikakönnun og hvers eðlis hún var.

Varðveisla gagna.

Byggðastofnun skal varðveita öll eftirfarandi gögn og upplýsingar, þar á meðal upplýsingar sem aflað hefur verið með rafrænum hætti, í að lágmarki fimm ár frá því að samnings-sambandi lýkur eða einstök viðskipti hafa átt sér stað:

- a. gögn, upplýsingar og rökstuðning fyrir áhættuflokkun viðskiptamanna,
- b. gögn og upplýsingar sem aflað var við áreiðanleikakönnun viðskiptamanna og hvaðan þeirra var aflað,
- c. rökstuðning fyrir því hvers vegna aukinni áreiðanleikakönnun eða einfaldaðri áreiðanleika-könnun var beitt,
- d. viðbótarupplýsingar sem aflað er á meðan samningssamband varir,
- e. samþykki yfirstjórnar, þar sem það á við.

Gögn samkvæmt 1. mgr. skulu varðveitt með þeim hætti að unnt sé að afhenda eftirlitsaðila þau án tafar sé þess óskað.

Reglubundið eftirlit: Byggðastofnun skal hafa reglulegt eftirlit með samningssambandi við viðskiptamenn sem felst í því að fylgjast með viðskiptum viðskiptamanna til að tryggja að þau séu í samræmi við fyrirbyggjandi upplýsingar og áhættumat og til að greina frávik og grunsamleg viðskipti, sem geta verið forsenda tilkynningar til skrifstofu fjármála-greininga lögreglu.

Fylgjast skal með, og greina, uppgreiðslur lána þegar þær eiga sér stað, sem og verulegum greiðslum inn á höfuðstól lána umfram skyldu. Rekstrarsvið tilkynnir ábyrgðarmanni og forstjóra um slíkar greiðslur. Ef greiðslur berast frá öðru innlendu fjármála-fyrirtæki og bera með sér að vera hluti endurfjármögnunar viðskiptamanns er frekari aðgerða ekki þörf. Berist greiðsla annars staðar frá skal Ábyrgðarmaður kanna uppruna hennar sérstaklega, eftir atvikum í samráði við skrifstofu fjármálagreininga lögreglu. Leiki grunur á að um sé að ræða fjármuni sem rekja megir til refsiverðrar háttsemi skal það tilkynnt til skrifstofu fjármálagreininga lögreglu sbr. 21. laga nr. 140/2018.

Ábyrgðarmaður skal halda skrá yfir uppgreiðslur/greiðslur umfram skyldu og viðbrögð við þeim.

Hafi viðskiptamaður sætt aukinni áreiðanleikakönnun við upphaf viðskipta skal hún framkvæmd að nýju á að minnsta kost tveggja ára fresti.

Samþykkt á fundi stjórnar Byggðastofnunar 20. febrúar 2025